

Vertaler of verrader?

BRON: De Standaard, 3 april 2015

---

door: Peter Jacobs

De vertaling van Hans Driessen [van Berlin Alexanderplatz] is niet de eerste, maar de eerste volledige. Al in 1930 werd Berlin Alexanderplatz in het Nederlands uitgegeven; de vertaler was Nico Rost. De aanpassing van de titel, Franz Biberkopfs zondeval, zegt al veel over de vrijheid die hij nam. Driessen maakt in zijn nawoord dan ook brandhout van Rosts 'interpretatieve vertaling' die ook schrappingen inhield.

Nico Rost (1896-1967) is een intrigerende figuur. De Nederlandse communist was in de jaren 20 en 30 literair correspondent in Berlijn en frequenteerde er talrijke schrijvers, onder wie Döblin. Hij vertaalde werk van onder anderen Anna Seghers, Hans Fallada en Joseph Roth en was een pleitbezorger van de Duitse literatuur in Nederland en Vlaanderen – hij woonde ook een tijdlang in Brussel, waar hij Louis Paul Boon te vriend had.

Rosts politieke en sociale engagement deed hem tweemaal in een concentratiekamp belanden: de eerste keer meteen na de Rijksdagbrand in 1933, de tweede keer op het einde van de oorlog. In Dachau schreef hij in het geniep een dagboek dat later in zowel Oost- als West-Duitsland vertaald werd. Goethe in Dachau is net in het Nederlands heruitgegeven. Het is een bijzondere ode aan de Duitse klassieke literatuur als ontsnappingsroute, een boek waarmee Rost 'het nazi-ideaal "Arbeit macht frei"' omsmolt tot "Lesen macht frei". 'Vitamine L' (Literatuur) hielp hem de diepe ellende overleven.

Ondanks zijn nare ervaringen in Duitsland bleef Rost de Duitse cultuur koesteren.

